

Kuopion kaupunginkirjaston käyttösääntömuutokset**Kirjastotoimenjohtaja Päivi Savinainen**
Kirjaston talous-, hallinto- ja kehitysyksikkö

Laki yleisistä kirjastoista astui voimaan 1.1.2017 (1492/2016). Lain 14 §:ssä todetaan, että ”Kunta voi hyväksyä yleisen kirjaston käyttösäännöt, joilla edistetään kirjaston sisäistä järjestystä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Käyttösäännöissä voidaan antaa määräyksiä kirjaston tilojen ja omaisuuden käytön ohella kirjastoaineiston lainaamisesta, varaamisesta, palauttamisesta ja palauttamisen määräajoista sekä lainauskiellosta, kirjaston käyttökiellosta ja maksuista.”

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi Kuopion kaupunginkirjaston käyttösäännöt ja ne astuivat voimaan 1.6.2018. Käyttösääntöihin on tarpeen tehdä tarkennuksia omatoimikirjastoja koskien (kohta 1) ja muutos huollettavan ikärajaan (kohta 2).

1. Tarkennus käyttösääntöihin omatoimikirjastoja koskien

Kuopiossa on tällä hetkellä kolme omatoimikirjastoa: Jynkän, Karttulan ja Nilsian lähikirjastot. Nämä kirjastot toimivat myös omatoimikirjastoina kirjaston ilmoittamina ajankohtina, jolloin henkilökuntaa ei ole paikalla. Asiakkaat kirjautuvat silloin sisälle henkilökohtaisella kirjastokortilla ja pin-koodilla. Joissakin kunnissa omatoimikirjaston käytölle on asetettu ikäraja, mutta oikeusasiamies on nyt 6.3.2019 ottanut kantaa ratkaisussaan EOAK/328/2018, että yleinen kaikkiiin tietyn ikäisiin henkilöihin kohdistuva kirjaston käytön rajoittaminen on välitöntä syrjintää, vaikka rajoitus sinänsä kohdistuu vain kirjaston ylimääräisenä pidettävään palveluun. Kuopiossa omatoimikirjaston käytölle ei ole alaikäraja. Kaikkien turvallisesta kirjastonkäytöstä on kuitenkin käyty keskusteluja omatoimikirjastojen esimiesten, palotarkastaja Antti Haatajan ja kaupunginlakimies Vesa Toivasen kanssa (pala-
veri 8.5.2019). Käyttösääntöihin katsottiin tarpeelliseksi tehdä seuraava lisäys kohtaan Kirjaston asiakastilojen käyttö ja aukioloajat, ensimmäisen kappaleen jälkeen toiseksi kappaleeksi:

”Osa Kuopion kaupunginkirjaston toimipisteistä toimii myös kirjaston ilmoittamina ajankohtina omatoimimisina (omatoimikirjasto), jolloin näissä kirjastoissa ei ole henkilökuntaa paikalla. Asiakkaat kirjautuvat tällöin sisälle henkilökohtaisella kirjastokortilla ja PIN-koodilla, jotka ovat saaneet asiakkaaksi rekisteröitymisen yhteydessä. Alaikäinen tai muu vajaavaltainen henkilö rekisteröityy asiakkaaksi huoltajan tai muun vastuuhenkilön allekirjoittamalla sitoutumislomakkeella. Vanhempien tulee tutustua lasten kanssa kirjaston tiloihin ja turvallisuuteen ennen kuin lapset käyttävät tiloja omatoimisesti. Yleiset turvallisuusohjeet ovat nähtävissä kirjastoissa. Kirjaston henkilökunta voi väliaikaisesti estää kirjautumisen omatoimiaikana häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.”

2. Muutos huollettavan ikärajaan kirjaston käyttösääntöihin

22.05.2019

Kuopion kaupunginkirjasto on vaatinut alle 18-vuotiaan vanhemmilta sitoutumisen, jossa huoltaja sitoutuu vastaamaan alle 18-vuotiaan lainoista ja maksuvelvoitteista. Tämä on vaikeuttanut esimerkiksi Kuopioon muualta opiskelemaan tulevien kirjastonkäyttöä, sillä huoltaja ei ole samalla paikkakunnalla. Valtakunnallinen yleinen käytäntö on se, että vanhempien tai muun huoltajan sitoutuminen vaaditaan alle 15-vuotialta. Tarkoituksenmukaista on muuttaa Kuopion käytäntö valtakunnallisen käytännön mukaiseksi. Asiassa on konsultoitu kaupungin lakimiestä.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää Kuopion kaupunginkirjaston käytösääntöjen muutokset esityksen mukaisesti ja käytösäännöt omatoimikirjastoja koskevalla lisäyksellä astuvat voimaan 29.5.2019 ja ikäraja-muutos astuu voimaan tarvittavien kirjastojärjestelmäajojen ja -muutosten jälkeen 3.9.2019.

Liitteet

- 2 4229/2019 Kuopion kaupunginkirjaston käytösäännöt 1.6.2018, voimassa toistaiseksi
- 3 4229/2019 Oikeusasiamiehen ratkaisu, EOAK/328/2018
- 4 4229/2019 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Päivi Savinainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2311

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä kirjastotoimintajohdajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

